

ה"ת 44549/10 - השאם חג'אזי, אלון עובד, בעצמו נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בירושלים

ה"ת 44549-10-15 ה"ת 54380-10-15

בפני המבקשים
כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר
השאם חג'אזי (מבקש ב-ה"ת 44549-10-15) ע"י ב"כ
עו"ד עזמי שוויכי אלון עובד (מבקש ב-ה"ת 54380-10-15)
בעצמו
נגד
מדינת ישראל ע"י רס"ר דוד קוריאט
המשיבה

החלטה

1. בפניי שתי בקשות להחזרת אותו תפוס הנוגעות לרכב מסוג פורד קונקט מ"ר 4850314 (להלן - **הרכב**).

הצדדים

2. מר השאם חג'אזי, הוא המבקש ב-ה"ת 44549-10-15 (להלן - **השאם**).

3. מר אלון עובד, הוא המבקש ב-ה"ת 54380-10-15 (להלן - **אלון**).

4. משטרת ישראל הנה המשיבה בתיק (להלן - **המדינה**), אשר ציינה בתגובתה, כי אין מניעה להשיב את הרכב למי מהצדדים, בהתאם להחלטה שתתקבל על-ידי ביתה משפט (מסמך 5).

ההלך

5. הואיל והבקשות נוגעות לאותו רכב, הוחלט לאחד את הדיון בבקשות ולקיימו בפניי (החלטתי מיום 3.11.2015).

העובדות

6. ביום 31.12.2009 רכש אלון את הרכב מחברת "טרייד מובייל" תמורת ₪ 46,000 והרכב נרשם על-שמו במשרד הרישוי, כשהוא מעוקל לחברת מימון ישיר שמימנה חלק מעלות הרכב (מסמכים 1,2).

7. יצוין, כי על-פי רישומי משרד הרישוי נותר אלון הבעלים הרשום ברכב מאז ועד היום (מסמך 10).

- 8.** במהלך חודש פברואר 2012, במועד לא ידוע, טוען אלון, כי מכר את הרכב למר אילן גורדון (להלן - **גורדון**). לדברי אלון, גורדון נתן לו תמורת הרכב שטר חוב, שבדיעבד הסתבר שאין לו כסיו (פרו' מיום 16.11.2015, ש' 23). יצוין, כי גורדון מרצה כעת עונש מאסר. הוא זומן לדין אך לא הובא ע"י שב"ס כמפורט בפרוטוקול. יחד עם זאת נמסרה גרסה מפיו של גורדון כפי שאעמוד על כך בהמשך.
- 9.** כפי שניתן להבין, בעקבות המרמה הנטענת מצדו של גורדון, התלונן אלון על גניבת רכבו, וזאת ביום 13.1.2012 (מסמך 7). יצוין בהקשר זה, כי לפי דברי אלון, הרכישה במרמה בוצעה בפברואר, ואולם על-פי תדפיס המשטרה (מסמך 7), הרכב הוכרז כגנוב ביום 13.1.2012 כאמור.
- 10.** ביום 6.2.2012 רכש השאם את הרכב מגורדון, והשניים ערכו ביניהם זכרון דברים, לפיו תמורת הרכב תעמוד על 18,000 ₪, כאשר 14,000 ₪ ישולמו בעת עריכת זכרון הדברים, ו-4,000 ₪ נוספים ישולמו במעמד העברת הבעלות (מסמך 4). לא למותר לציין, כי העברת בעלות לא בוצעה מעולם, בין השאם לגורדון.
- 11.** ביום 7.5.2012 נעצר הרכב במחסום משטרה כשבו נוהג השאם, עקב העובדה שהרכב הוכרז כ"גנוב" במחשבי המשטרה (מסמך 6).
- 12.** באותו יום נחקר השאם תחת אזהרה בחשד לגניבת הרכב (מסמך 11), שם גולל את סיפור רכישת הרכב מגורדון. לטענתו רכש את הרכב תמורת 20,000 ₪ כשנותרו לתשלום 1,000 ₪ נוספים, כשהתשלום הותנה בהשלמת העברת הבעלות. ואולם גורדון טען, כי לא ניתן להשלים את העברת הבעלות בשל עיקול התלוי ועומד על הרכב, ובשל כך לא הושלמה העסקה. יצוין, כי גרסה זו אינה עולה בקנה אחד עם זכרון הדברים המציין מחיר של 18,000 ₪ בשני תשלומים כאמור (מסמך 4).
- 13.** ביום 23.7.2012 נחקר גורדון באזהרה אך הוא שמר על זכות השתיקה ולא השיב לשאלות החוקרים (מסמך 12). אציין, כי היעדר גרסה זו של גורדון פועלת לחובתו, וכך אתיחס אליה בבואי לשקול את העובדות שהונחו בפניי.
- 14.** ביום 12.3.2014 נרשם עיקול על הרכב בשל חובות לרשות המיסים על שמו של אלון (מסמך 8), ואולם מבירור שערכה המדינה עלה, כי צו העיקול פג תוקף ואין מוטל עיקול על הרכב (מסמך 9).
- 15.** פרט אחרון הרלבנטי לענייננו הנו העובדה, כי המדינה החליטה לסגור את תיק החקירה בעניין גניבת הרכב מחוסר ראיות, והיא שהודיעה לאלון ולהשאם על סגירת התיק, ומכאן גם, על האפשרות לקבל חזרה את הרכב. מכאן הבקשות שבפניי.

טענות הצדדים

- 16.** הן אלון והן השאם טוענים כי הרכב שייך להם. אלון טוען, כי לא חדל להיות בעל הרכב, הואיל והרכב נרכש ממנו במרמה, מבלי ששולמה כל תמורה עבור הרכב שיצא מחזקתו. על-כן הוגשה התלונה בגין גניבת הרכב וזה הוכרז כ"גנוב", דבר שהוביל לתפיסת הרכב לכתחילה. השאם טוען מצדו, כי רכש את הרכב כאדם תם-לב ובמהלך הרגיל של הדברים, הנהוגים בין מוכרי ורוכשי רכב בשוק החופשי. מכאן, שלטענת השאם עומדת לו הזכות לקבל חזרה לידי את הרכב מכוח "תקנת השוק", ועל כך יפורט בהמשך.

דין והכרעה

17. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, עיינתי בכתבי טענותיהם ועיינתי בתיק החקירה שהושאר לעיוני לאחר הדיון, נחה דעתי כי יש להעדיף את אלון על-פני השאם בכל הנוגע להחזרת הרכב, וזאת בשל הטעמים הבאים:

18. הטעם הראשון הוא, שאין חולק, כי אלון היה ונותר רשום כבעליו של הרכב מאז רכישתו בשנת 2009 ועד היום. אין גם חולק שאלון הגיש תלונה בגין מרמה מצדו של גורדון בכל האמור לרכישת הרכב כבר בשנת 2012, כאשר זה הועבר לגורדון, מבלי שזה נתן תמורה עבורו. אמנם, גרסתו של אלון, לפיה הרכב נרכש ע"י גורדון תמורת "שטר חוב" תמוהה, ואולם היא לא נסתרה ע"י השאם או גורדון. בהקשר זה, העובדה שהרישום נותר במשרד הרישוי על-שמו של אלון, דווקא מחזקת את גרסתו. בהקשר זה, יש להזכיר כי מעמדו של הרישום במשרד הרישוי הוא הצהרתי, דקלרטיבי, ולא מהותי, קונסטטוטיובי, ויש לבחון כל מקרה לגופו [ר' בהקשר זה: רע"א 5379/95 סהר חב' ישראלית לביטוח בע"מ נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ (מיום 17.6.1997, פסקה 9)]. בנסיבות מקרה זה, ובהיעדר סתירה לטענות אלון, יש להתייחס לרישום הרכב במשרד הרישוי כחיזוק לטענתו, כאמור.

19. הטעם השני נעוץ בכך שלא עומדת להשאם "תקנת השוק". "תקנת השוק" הנוגעת למיטלטלין (והרכב נמנה על קבוצה זו של נכסים) מעוגנת בסעיף 34 לחוק המכר, התשכ"ח-1968 הקובעת כך:

"נמכר נכס נד ע"י מי שעוסק במכירת נכסים מסוגו של הממכר והמכירה הייתה במהלך הרגיל של עסקיו, עוברת הבעלות לקונה נקיה מכל שעבוד, עיקול וזכות אחרת בממכר אף אם המוכר לא היה בעל הממכר או לא היה זכאי להעבירו כאמור, ובלבד שהקונה קנה וקיבל אותו לחזקתו בתום-לב".

20. סבורני, כי לא עומדת להשאם הזכות לטעון לקיומה של "תקנת השוק" בעניינו, שכן לא נטען כי רכש את הרכב מ"מי שעוסק במכירת נכסים מסוגו של הממכר", דהיינו - לא נטען כי הרכב נרכש מסוחר כלי-רכב. זהו אחד מששת התנאים הנדרשים להוכחת קיומה של טענת "תקנת השוק", כפי שנקבע ב-רע"א 5664/93 כנען נ' ממשלת ארה"ב, פ"ד נא(1) 114 (מיום 13.4.1997). הלכה זו לא השתנתה, כפי שאף ניתן לראות ב-רע"א 2452/08 אברהמי נ' אריה חב' לביטוח בע"מ (מיום 1.7.2008) (להלן - **פרשת אברהמי**). נקבע מפורשות בפרשת אברהמי, כי:

"סעיף זה [34 לחוק המכר], כפי שפורש בפסיקתו העקבית של בית משפט זה, ובפרט בהלכת כנען, יש בו כדי להעניק זכויות לרוכש מיטלטלין רק ככל שבידו להוכיח את קיומם של ששת התנאים המצטברים הנזכרים באותו סעיף.

...

לבסוף, כי כפי שציין, ובצדק, בית המשפט המחוזי, קיימות שלוש הצעות חוק שונות משנת 1988, 2004 ו-2006 שעניינן תחולת תקנת השוק ברכישת כלי רכב. בהצעות חוק אלה מוצע להחיל את תקנת השוק על רוכש רכב תם לב, אף אם המוכר לא היה סוחר, אלא אדם פרטי. הצעות אלו מחזקות דווקא את עמדת המשיבה, לפיה סעיף 34 לחוק המכר (בנוסחו כיום) אינו חל מקום בו המוכר אינו סוחר רכב, שכן אילו חלה תקנת השוק גם במקרה זה, לא היה כל צורך בתיקון הסעיף. לפיכך, כל עוד לא תוקן החוק ולא נמצאה הצדקה לסטות מן ההלכה הקיימת, ברי כי המבקש לחסות בהגנה של 'תקנת השוק' חייב יהיה להוכיח את קיום התנאים הנזכרים בסעיף - כולם - ביחס לעסקה למכירת נכס נד מכל סוג, לרבות כלי רכב" (שם, סעיף

5 - ההדגשה הוספה).

21. לכל אלה יש להוסיף את התמיהות שעולות מגרסותיו הסותרות של השאם. מחד, נרשם בזכרון הדברים (מסמך 4) כי תמורת הרכב היא 18,000 ₪. מאידך, ציין השאם בחקירתו במשטרה, כי עלות הרכב הייתה 20,000 ₪. בנוסף, תמוהה הגרסה בדבר המתנתו של השאם להשלמת העברת הבעלות ע"י גורדון, שעה שברגיל, העברת הבעלות צריכה להתבצע ע"י המוכר והקונה גם יחד, במעמד המכירה ומסירת הרכב. לא למותר לציין, שאילו היה בודק השאם את רישום הרכב במשרד הרישוי, כמצופה מכל קונה זהיר וסביר, הרי שהיה מגלה את דבר התרמית בטרם העברת הכספים לגורדון. מטעמים אלה, לא ניתן לראות בהשאם קונה "בתום לב", וזהו תנאי נוסף שאינו מתקיים בהקשר ל"תקנת השוק" בענייננו.

22. **סיכומו של דבר,** אני מחליט כי הרכב יושב לאלון ללא תנאי. לפיכך, אני מורה למדינה להשיב לאלון את הרכב ללא תנאי בהתאם להחלטה זו.

23. **המזכירות תשלח החלטתי לצדדים, וכן תדאג לשלוח לאלון את המסמכים שסומנו 1-4, וכן תדאג שנציג המדינה יסור למזכירות לקחת את תיק החקירה שהופקד אצלי.**

זכות ערר כחוק.

ניתנה היום, ד' כסלו תשע"ו, 16 נובמבר 2015, בהעדר הצדדים.